

Światowy Dzień Wody

Światowy Dzień Wody, to święto ustanowione przez Zgromadzenie Ogólne ONZ rezolucją z 22 grudnia 1992, obchodzone corocznie **22 marca**. Powołane zostało w czasie Konferencji Narodów Zjednoczonych na temat Środowiska i Rozwoju, inaczej zwanej Szczytem Ziemi, która odbyła się w czerwcu 1992 roku w Rio de Janeiro. Od lat w obchodach tego dnia aktywnie uczestniczy również Unia Europejska.

W 2026 roku hasłem przewodnim towarzyszącym obchodom Światowego Dnia Wody jest „Woda i płeć”. Globalny kryzys wodny i sanitarny dotyka wszystkich – ale nie jednakowo. Tam, gdzie ludzie nie mają bezpiecznie zarządzanych usług wodnych, sanitarnych i higienicznych kobiety i dziewczęta są bardziej narażone na nadużycia, ataki i zły stan zdrowia, wpływając na ich zdolność do nauki, pracy i pełnego uczestnictwa w społeczeństwie.

Zwiększenie równości płci w sektorze wodnym ma kluczowe znaczenie w świetle globalnych zobowiązań zawartych w Agendzie na rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030. Dogłębna analiza przeprowadzona przez WWAP i specjalną grupę roboczą, złożoną z ekspertów z agencji ONZ oraz przedstawicieli agencji wodnych, uniwersytetów i organizacji pozarządowych państw członkowskich, wykazała, że realizacja tych międzynarodowych zobowiązań nie przebiega zgodnie z planem: nierówności płci w sektorze wodnym są wysokie i utrzymują się na wszystkich poziomach, co ma poważne konsekwencje dla wysiłków społeczności międzynarodowej na rzecz osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. W 53 krajach, dla których dostępne są dane, kobiety i dziewczęta spędzają 250 milionów godzin dziennie na zbieraniu wody – ponad trzy razy więcej niż mężczyźni i chłopcy. W 70 proc. gospodarstw domowych bez dostępu do wody to kobiety muszą nosić ciężkie naczynia i kanistry. Jednorazowo dźwigają nawet 18-36 kg, pokonując tę samą trasę nawet kilkakrotnie w ciągu dnia. Średnio jest to dystans ok. 6 km, ale w Rogu Afryki wędrówka po wodę może przekraczać 17 km. Noszeniem zajmują się nie tylko dorosłe kobiety, ale także młode dziewczęta do lat 15, które z tego powodu muszą zaniechać nauki w szkole. Płeć definiuje role, obowiązki i możliwości ludzi w społeczeństwie, a bardzo często determinuje potencjał, jaki mogą oni osiągnąć. W związku z tym kobiety i mężczyźni mają różną wiedzę, talenty, możliwości i potrzeby. Płeć determinuje również relację człowieka z wodą, ponieważ determinuje potrzeby, dostęp, użytkowanie i korzyści związane z tym cennym zasobem. Każdego roku milion zgonów jest związanych z chorobami w warunkach niehigienicznych. Zakażenia odpowiadają za 26% zgonów noworodków i 11% zgonów matek.

W ramach Priorytetowego Planu Działań UNESCO na rzecz Równości Płci, UNESCO WWAP pracuje nad tematem „Woda i Równość Płci” w czterech obszarach: wskaźniki, metodologia i narzędzia dotyczące wody i równości płci, budowanie potencjału, projekty terenowe, komunikacja i rzecznictwo.

Dobre dane i analiza dotycząca płci są niezbędne do osiągnięcia ostatecznego celu, jakim jest równość płci: aby wszyscy ludzie mieli równe prawa człowieka i mogli wносить wkład w rozwój gospodarczy, społeczny, kulturalny i polityczny oraz czerpać z niego korzyści. Niestety, nadal istnieją znaczne luki w danych z podziałem na płeć dotyczących statystyk wodnych na wszystkich poziomach.

Oficjalna strona Światowego Dnia Wody dostępna jest pod linkiem:

<http://www.worldwaterday.org/>

Opracowano na podstawie:

<https://www.unwater.org/our-work/world-water-day>

<https://www.unesco.org/en/articles/world-water-day-2026-celebration-and-launch-un-world-water-development-report-2026>

<https://www.un.org/en/observances/water-day>

<http://www.worldwaterday.org/>

<https://sustainablefoodandwater.com.au/water-generation>

<https://sigbi.org/what-we-do/our-charities/women-in-africa-carrying-water-e1435764604869/>